

fektive, når spørgsmålet knyttes til handel. WTO er kun ét middel. Andre er ILO's overvågningsystem, udviklingsbistand, konditionelle, altså betingede, lån fra udviklingsbankerne, regionale initiativer og EU's såkaldte GSP-system.

Der er to gode grunde til, at handelspolitikken og dermed WTO må yde et bidrag på dette område.

For det første må fremme af handel og fremme af arbejdstagernes fundamentale rettigheder gå hånd i hånd. De udviklingslande, der skal betale en stor del af prisen for opfyldelse af vore krav om forbedring af arbejdstagernes rettigheder, stiller som et klart modkrav, at vi skal give dem handelsindrømmelser. Uden accept af denne forbindelse vil intet bevæge sig. Fra dansk side har vi givet denne accept, og det præger vor deltagelse i de internationale drøftelser.

For det andet må WTO bidrage af hensyn til organisationens legitimitet. WTO bør stå for internationalt samarbejde om sikring af økonomisk vækst, arbejdspladser og velfærd i bred forstand. Fra dansk side presser vi på i den nordiske kreds, i EU-kredsen og i kontakter med andre lande. Af flere grunde er USA en af de varmeste fortalere for at inkludere dette emne i en kommende runde, mens vi desværre mangler opbakning fra visse andre industrilandene.

Ligesom for miljøområdet vedkommende må der findes en løsning, så WTO-systemet efter klart fastlagte retningslinjer i øget omfang bør respektere anvendelsen af handelsinstrumentet vedrørende sikring af arbejdstagerrettighederne.

WTO bør også blive i stand til at tage udfordringen op omkring forbrugernes krav til sundhed, miljø, dyrevelfærd og etik.

Udviklingslandene oplever, at Uruguay-runden ikke tog tilstrækkeligt hensyn til deres situation og interesser. Der må derfor ske en reel imødekommelse af udviklingslandenes ønsker om øget markedsadgang. Ellers vil det føre til en blokering af den kommende runde.

Udviklingslandene har også behov for at gøre bedre brug af tvistbilæggelsessystemet. Der må overvejes flere modeller herfor. Det bakker vi op om. Bistand og handelspolitik hører sammen, og EU-landene må være imødekommende på begge fronter. Til gengæld må vi stille modkrav om god regeringsførelse i landene både i forhold til WTO og på det generelle plan.

Til slut vil jeg gerne sige et par ord om den demokratiske kontrol med WTO. Den føres i Danmark som nævnt via regeringens løbende forelæggelse af WTO-sager for Europaudvalget. For at styrke den internationale demokratiske kontrol med WTO vil regeringen søge opbakning i EU-kredsen til et forslag om at etablere en rådgivende parlamentarisk forsamling i WTO.

Det er mit håb, at den tredje ministerkonference bliver tidspunktet, hvor en ny omfattende runde kan igangsættes, hvor WTO bliver konsolideret som en fremtidssikret ramme for handelspolitikken til gavn for en bæredygtig økonomisk udvikling. Vi er fra dansk side godt rustet til at yde et konstruktivt bidrag.

Forhandling

Jørn Jespersen (SF):

Tak til udenrigsministeren for en, synes jeg, god besvarelse af vores forespørgsel. Jeg er grundlæggende glad for, at vi er enige om, at der er behov for en meget bred forhandlingsrunde i WTO, og at det er det, som den danske regering og forhåbentlig også EU vil arbejde for.

Jeg synes, der er brug for, at vi ser denne her diskussion om frihandel, om verdenshandelsorganisationen WTO i en lidt stor politisk sammenhæng, for hvis vi ser på den internationale debat, kan man jo i virkeligheden identificere tre hovedlinjer i hele diskussionen omkring frihandel:

På den ene side er der en ganske stærk politisk linje, som går ind for frihandel nærmest for enhver pris, hvor den uhindrede markedsadgang er målet, og hvor spørgsmålet om fælles regler for at sikre forbrugerbeskyttelse, miljø, sundhed osv. ganske overses, og hvor jo i virkeligheden også hensynet til en fair konkurrence mellem producenter i de forskellige lande på den måde bliver solgt, fordi produktionsbetingelserne ikke er ens. Denne politiske linje, der hedder frihandel overalt og ingen andre hensyn, repræsenteres typisk af nyliberalistiske kræfter på højrefløjen i de forskellige lande.

I den modsatte grøft har vi en overordnet politisk linje, som i virkeligheden vil føre til, og måske somme tider ligefrem ønsker, en tilbagevenden til en gammeldags protektionisme. Det er et nationalistisk begrundet ønske om selv i en globaliseret verden at kunne fastsætte egne normer og standarder uden nogen som helst